

Språkstörning?	ESSENCE	CATALISE konsensusarbete	ICD10	DSM5	ICD11
Språkstörning + autism?	Ja	Ja (men inte Developmental Language Disorder, DLD, utan "Language Disorder, LD, samförekommande med autism", dock oenighet i panelen)	Nej (möjligen visst tolkningsutrymme: "tillstånden kan inte direkt tillskrivas") Undantag F80.9	Ja	Ja
Språkstörning + lindrig IF?	Ja	Ja (men inte DLD utan "LD samförekommande med IF")	Ja om diskrepans gentemot icke-verbal förmåga	Ja om ej kan förklaras av generell intellektuell funktionsnivå	Ja om ej kan förklaras av generell intellektuell funktionsnivå
Gränsdragning/ Samförekomst	Symptom och diagnoser kan variera över tid, samförekomst i fokus snarare än gränsdragning	Vid påverkan av språklig funktion = språkstörning (DLD/LD) oavsett orsak och andra samförekommande tillstånd	Gränsdragning viktig även vid samförekomst	Gränsdragning viktig även vid samförekomst	Gränsdragning viktig även vid samförekomst, visst stöd ges

<p>Formella tester nödvändigt för diagnos?</p>	<p>-</p>	<p>Föreslår kombination av standardiserade tester, kriteriebaserade tester, dynamisk bedömning, bedömning av funktionell påverkan, samt anamnes</p>	<p>Formella tester: -2 SD</p> <p>Signifikant skillnad jämfört med icke verbal begåvning</p>	<p>Syntes av anamnes, klinisk observation i olika kontexter (t ex hem, skola, arbete) och resultat från standardiserade tester av språklig förmåga</p> <p>Språksvårigheterna ska vara avsevärt och kvantifierbart lägre än förväntat för ålder</p> <p>De standardiserade måtten på språkutveckling måste vara relevanta för den kulturella och lingvistiska gruppen</p>	<p>Språkliga förmågor är markant lägre än vad som kan förväntas utifrån ålder</p> <p>Regionala, sociala eller kulturella/etniska språkvariationer måste tas hänsyn till vid språklig bedömning</p>
<p>Hur tidigt kan diagnos ställas, ålder?</p>	<p>I tidig ålder kan det vara svårt att urskilja enskilda diagnoser, därför bättre med helhetstänk vid yngre åldrar – svårigheter inom ESSENCE</p>	<p>Mer stabilt från 4 år, ännu mer stabilt från 5 år</p> <p>Olika tecken vid olika åldrar, dynamiskt tillstånd</p>	<p>Mer stabilt från 4 år</p>	<p>Mer stabilt från 4 år</p>	<p>Mer stabilt från 4 år</p>

Terminologi och diagnoskod	Språkstörning Ej kodnings-system	DLD/"LD samförkommande med" beroende på andra diagnoser Ej diagnoskodningssystem	Specifika störningar av tal- och språkutvecklingen (övergripande)/Språkstörning (exv. Expressiv språkstörning) Specific developmental disorders of speech and language (övergripande)/Language disorder (exv. Expressive language disorder) F80! (exv. F80.1, F80.2B, F80.9) R47? (är en symptomdiagnos men det förekommer i Sverige att den används vid utvecklingsrelaterad språkstörning vid osäkerhet om språkstörningen samförekommer med annat tillstånd eller innan bedömning är färdig)	Kommunikationsstörningar (övergripande)/Störd språkutveckling (inga underdiagnoser) Communication disorders (övergripande)/Language disorder (inga underdiagnoser) 315.32	Developmental speech or language disorders (övergripande)/Developmental Language Disorder (språkliga områden som är påverkade ska specificeras, se nedan). Observera att alla typer av språkstörning här kallas DLD. Finns ännu inte på svenska. 6A01.2 Specifiers for areas of language impairment: 6A01.20 Developmental Language Disorder with impairment of receptive and expressive language 6A01.21 Developmental Language Disorder with impairment of mainly expressive language 6A01.22 Developmental Language Disorder with impairment of mainly pragmatic language
-----------------------------------	-------------------------------------	--	--	---	---

					6A01.23 Developmental Language Disorder with other specified language impairment
Brister i icke verbal kommunikation - del av språkstörning?	-	Brister inom både tal, språk och grundläggande social kommunikation beskrivs som tecken på språkstörning.	Ingår inte i språkstörning	Kan vara del av språkstörning	Kan vara del av språkstörning, dock ej bristande ömsesidighet

Sammanställt av Maria Archenti och Lisen Kjellmer, 2023-02-24. Uppdaterad 2023-08-18.

Under det senaste decenniet har synsättet på utvecklingsrelaterade diagnoser (t ex språkstörning) gått från att man sett dem som isolerade tillstånd till att förstå att de ofta samförekommer och samverkar.

Inom logopedikåren har vi olika källor och tankesätt när vi överväger diagnosen språkstörning vid samförekommande tillstånd. I den här tabellen har Archenti & Kjellmer kort försökt redovisa olika källors syn på några relevanta aspekter avseende samförekommande språksvårigheter vid autism respektive lindrig intellektuell funktionsnedsättning.

Tanken med tabellen är att starta diskussion och dialog inom logopedikåren för att få förståelse för att och varför det idag finns olika praxis, synsätt samt gränsdragningar. Förhoppningen är att sådana diskussioner och dialoger i förlängningen kan leda till en ökad samsyn och gemensam praxis.

Den variation i praxis gällande diagnosticering som finns idag gör funktionsbeskrivningar och uppföljningar av språkliga svårigheter desto viktigare.

Maria Archenti och Lisen Kjellmer, 2023-08-18